

Närvarande:	Maritha Ljung, landshövding. Ordförande	
Viltförvaltnings- delegation	Anna Gillgren Anders Häggkvist Erik Daabach Margareta Mahmoud Persson Finn Cromberger Franciska Rensberg Gun Fahlander Kjell-Ove Klemensson Susanne Hansson Martin Trostemo	Matt Richardsson Peter Eriksson Maja Ramström Sven-Åke Draxten Anders Häggkvist Lars Ahlin Karl Larsson Karin Ericson Nils Anders Jonsson Cristine Persson
Tjänstemän vid Länsstyrelsen	Bitti Jonasson, enhetschef Malin Larm, handläggare Emma Andersson, handläggare Örjan Stefansson, viltchef Nicklas Rumm, handläggare Jerk Sjöberg, handläggare Sara Lindqvist, handläggare Liv Ljungström Hagström, handläggare Emilia Malmström, handläggare	
Gäst	Kurt Fängström Kenneth Persson Magnus Persson Urban Ekskär Joachim Söderberg Lars Olov Nilsson	Mikael Jonsson Rickard Lindén Sven-Gunnar Sivertsson Anders Tjernström Henrik Mårtensson Peter Eriksson

- § 1 Inledning Ordföranden välkomnade alla till dagens sammanträde som skedde via Skype. Ordförande, landshövdingen Marita Ljung, presenterade sig kort och bjöd in till presentationsrunda för alla närvarande.
- § 2 Fastställande av dagordning Dagordningen fastställdes. Inga frågor eller synpunkter.
- § 3 Föregående protokoll Inga synpunkter på föregående protokoll. Fråga ställdes om attitydundersökningen som presenterades kommer skickas ut.
- § 4 Val av justerare Martin Trostemo och Maja Ramström valdes till justerare.

§ 5 Informationspunkt

Ordförande berättar kort om direktiven i rennäringslagen. Länstyrelsen har utsett en person som ska representera de fyra norrlandslänen, Marianne Näslund. Erik Runesson är utredare och har som ambition att besöka och träffa alla samebyar. Detta kommer tas upp på samebymötet i nästa vecka.

§ 6 Övergripande riktlinjer licensjakt efter björn 2021

Emilia Malmström presenterar de övergripande riktlinjer för licensjakten efter björn hösten 2021 och de förslag och synpunkter respektive intresse inkommit med gällande syfte, områdesindelning samt åteljakt. Emma Andersson informerar om den nya zoneringsen samt om att tilldelningen kommer att öka till cirka 22% av den totala björnstammen. Det kommer även "släppas" en fördelning av tilldelningen efter ett visst datum.

Ordinarie delegat för trafiksäkerhet och illegal jakt kommenterar i chatten att polisen de senaste åren fått ett ökat antal samtal gällande närgångna björnar/björnar som kommer in på gårdar och att många tycks känna en stor otrygghet.

Rennäringsens ersättande delegat kommenterar att möjligheten för samebyarna att jaga björn till fjälls i dagsläget är mycket liten eftersom björnarna som regel kommer upp till fjälls när bären i skogen försvunnit och då är tilldelningen ofta fylld. Han undrar om Länstyrelsen diskuterat problemet och om det finns möjlighet att förlänga jakttiden så att det finns en praktisk möjlighet för dem att jaga björn.

Emma svarar att samma synpunkt tidigare framkommit från flera av samebyarna i norra delen av länet och att en förlängd jakttid troligtvis kommer bli en effekt av den ökade tilldelningen och att den nya zoneringsen också är menad att komma åt det problemet.

En ersättande delegat från de förtroendevalda (L) frågar om det kommer finans möjlighet att skjuta honor och ungar under höstens licensjakt.

Emma svarar att det inte är något länsstyrelsen kan besluta om eftersom det är reglerat i Naturvårdsverkets föreskrift om licensjakt på björn. Nicklas kommenterar att han har varit i kontakt med Naturvårdsverket i frågan med anledning av den skeva könsfördelning i björnstammen som uppdagats av resultatet av björnspillningsinventeringen från 2020 och att diskussionen är igång, men en eventuell ändring tar tid att få till.

En ordinarie delegat från de förtroendevalda (C) tycker att det presenterade utkastet på ökad tilldelning är bra och kommenterar att det från flera håll tidigare ansetts att tilldelningen varit för låg.

Ordinarie delegat för jakt- och viltvårdsintresset säger att de efter samrådsrundan var emot förslaget om nya jaktområden, men efter Emmas föredrag om ökad tilldelning och möjlighet att fördela om tilldelningen är intresset ok med att pröva den nya områdesindelningen ett år och sedan utvärdera effekten. Intresset anser vidare att det är viktigt att processen är adaptiv så att det fylls på med ökad tilldelning om det snabbt skjuts fullt i ett område.

Ordinarie ledamot för näringsliv- och turismintresset undrar om länsstyrelsen har någon samverkan med angränsande län gällande tilldelningen på licensjakten. Emma svarar att man har en löpande samverkan med angränsande län, framförallt med Västernorrland och Västerbotten.

Ordförande går igenom beslut och startar röstning för varje riktlinje.

Syftet:

Grundförslaget röstades för av:
 Polisens ordinarie delegat
 Jakt och viltvårdsintresset ordinarie delegat
 Ägare och brukare av jordbruksmarks ordinarie delegat
 Näringsliv och turisms ordinarie delegat
 Skogsbrukets ordinarie delegat
 Fäbodbrukets ordinarie delegat
 Rennäringens ersättande delegat
 Sametingets ordinarie delegat
 Socialdemokraternas ordinarie delegat
 Centerpartiets ordinarie delegat
 Moderaternas ordinarie delegat och,
 Liberalernas ordinarie delegat.

Att ta bort "att bidra till psykosociala förutsättningar för befolkningen i Jämtland där målsättningen är att skapa större trygghet och acceptans kring rovdjur" röstades för av:

Naturvårdsintressets ordinarie delegat
 Miljöpartiets ordinarie delegat och,
 Friluftsintrassets ordinarie delegat

Jaktområde:

Grundförslaget röstades för av:
 Polisens ordinarie delegat,
 Jakt och viltvårdsintressets ordinarie delegat,
 Ägare och brukare av jordbruksmarks ordinarie delegat,
 Näringsliv och turisms ordinarie delegat,
 Fäbodbrukets ordinarie delegat,
 Rennäringens ersättande deligat,
 Sametingets ordinarie delegat,
 Socialdemokraternas ordinarie delegat,
 Centerpartiets ordinarie delegat,
 Liberalernas ordinarie delegat,
 Friluftsintrassets ordinarie delegat.

Naturvårdsintresset står fast vid att så länge det inte finns redovisning av björnpopulationens sammansättning i länet, så bör den gamla indelningen gälla.

Miljöpartiets ordinarie delegat röstar för att behålla den gamla indelningen.

Skogsbrukets ordinarie delegat röstar för att slå ihop de tre norra områdena.

Åteljakt:

Röstades för av:
 Polisens ordinarie delegat,
 Jakt och viltvårdsintressets ordinarie delegat,
 Ägare och brukare av jordbruksmarks ordinarie delegat,

Näringsliv och turisms ordinarie delegat,
Skogsbrukets ordinarie delegat,
Fåbodbrukets ordinarie delegat,
Rennäringen ersättande delegat,
Sametingets ordinarie delegat,
Socialdemokraternas ordinarie delegat,
Centerpartiets ordinarie delegat och,
Liberalernas ordinarie delegat.

Röstades emot av:

Naturvårdsintressets ordinarie delegat,
Friluftslivsintressets ordinarie delegat och,
Miljöpartiets ordinarie delegat.

I samband med omröstningen kom följande kommentarer:

Naturvårdsintressets ordinarie delegat efterfrågar transparens kring skyddsjakter och tilldelningen för licensjakten och menar att länsstyrelsen säger att hänsyn tas till hur många björnar som skjutits på skyddsjakt, men ifrågasätter om så verkligen är fallet och hur det i så fall görs. Vidare anser intresset att beslut om tilldelningen för licensjakten bör fattas under vintern och att skyddsjakterna under våren sedan ska dras bort från den kvoten och menar att det skulle öka transparensen för förvaltningen. Friluftslivsintressets ordinarie delegat undrar om information om björnåtlar går att göra offentligt. Emma svarar att det inte går. Ordinarie företrädare för intressena skogsnäringen och ägare och brukare av jordbruksmark, samt en förtroendevald delegat (S) instämmer alla i jakt- och viltvårdsintressets kommentar om att det är viktigt att tilldelningen inte får bli inlåst i vissa områden utan att den omfördelas vid behov. De instämmer även i att det är viktigt att effekterna av den nya områdesindelningen följs upp. Ordinarie företrädare för fåbodbruket anser att det är viktigt att åtlar inte förläggs i närheten av fåboddar. Länsstyrelsens handläggare jobbar på en skrivning till beslutet rörande det. Sametingets ersättande delegat är positiv till förslaget om ny områdesindelning, men intresset uttrycker oro för att tilldelningen omfördelas för tidigt, innan samebyarna hunnit jaga i fjällområdena.

Naturvårdsintresset vill efter omröstningen föra till protokollet att de lämnat avvikande mening enligt deras förslag på samtliga punkter.

§ 7 Jaktförordningen –
beslutade förändringar
och dess påverkan i
Jämtlands län

Jerk Sjöberg presenterar ändringarna som kom från regeringen. Beslutet togs den 6 maj och Jerk går igenom det som berör Jämtland. Man vill förenkla de tidigare jakttiderna som börjar gälla 1 juli 2021. Ålg får nu jagas från och med en timme före solens uppgång till och med 1 timme efter solens nedgång, det är alltså en förlängning i de nya tiderna. Det är även kortare tider för att använda hund vid jakt efter grävling, lodjur och rödräv. Det är ändrat i jakttiden för järv, lodjur och varg. Nu får man även jaga inom nationalparker i syfte att undvika skador på ren. Det är även en förändring i tid vad gäller att riva bävers boplats och damm, nu är tiden förskjuten till 1 oktober till och med 1 maj. Boplats får dock inte förstöras utan tillstånd. Tiden för jakt på rådjur har förlängts med en månad.

Dalripa och fjällripas jakttid har förkortats. Kronhjort, hjortar, får jagas från 8 oktober till 31 januari. Hind och kalv får jagas från och med 16 augusti till sista februari. Årskalv av älg får jagas för att förebygga skada om den ses vid fält med oskördad gröda. Man får jaga trana, grågås, kanadagås, vitkindad gås samt sångsvan om de uppträder i minst 5 individer vid fält vid oskördad gröda.

Anders Häggkvist (C) frågar om man bara får använda paragraf 28 inom nationalparker vid angrepp på ren, men inte på fåbodbruk. Jerk svarar att det endast avser ren.

Susanne Hansson (S) undrar kring fåglarna och grupp om 5 individer, att det blir en knepig tillsyn och kontrollera antalet. Trana får jagas från 1 april till 30 maj, de är ofta och plockar potatis och förstör, men då får man alltså inte jaga dem om det är efter maj, undrar hon. Då får man ansöka om skydds jakt i vanlig ordning svarar Jerk och Sara.

Ägare och brukare av jordbruksmark ordinarie delegat frågar hur skydds jakt och ersättning försvåras genom den nya jaktförordningen för trana. Jerk menar att det kommer handläggas precis som vanligt. Ersättningsbudgeten kan komma att minska framöver, men man utgår från att det inte blir så.

Jakt och viltvårdsintressets ersättande delegat frågar om ripa, att jakttiden förkortats utan förklaring och grund. Hur har länsstyrelsen hanterat det? Bitti svarar att det är överraskande, det förekommer en dialog men vi vet inget mer i nuläget. Marita Ljung tillägger att de inväntar en förklaring.

Fåbodbrukets ordinarie delegat frågar om hjortskötselområden, om man får skjuta årskalv på växande gröda även inom kronskötselområde. Jerk svarar att man får det.

§ 8 Uppehåll i jakttiden för älg

Jerk Sjöberg presenterar de nya jakttiderna innebär uppehåll i jakttiden för älg. Jakttiden börjar 1 september till och med 31 januari. Länsstyrelsen får besluta om uppehåll i jakttiden, så länge skador på skog inte försvåras. Upphållet avser 14 dagar under älgens parningstid. Länsstyrelsens förslag är 27 september till 10 oktober. Det finns inga belägg som visar att skadenivåerna på skog och trafik skulle påverkas av detta uppehåll. Målsättningen i samtliga älgförvaltningsområden är att minska älgstammen, vilket stämmer överens med den minskade trenden de senaste 3 åren. Det har visat sig vara svårt att uppnå målet med kalv.

Ordförande tar vid och lämnar ordet till respektive intresse.

Polisens ordinarie delegat: Tillstyrker att det ska vara uppehåll.

Jakt och viltvårds ordinarie delegat: Tillstyrker uppehållet.

Naturvårdsintressets ordinarie delegat tillstyrker två veckors uppehåll enligt förslag.

Friluftintressets ordinarie delegat tillstyrker uppehållet.

Ägare och brukare av jordbruksmarks ordinarie delegat motsätter sig uppehållet för att kunna minska älgstammen samt skadorna på skogsbruket och grödor.

Näringsliv och turisms ordinarie delegat tillstyrker uppehållet.

Skogsbrukets ordinarie delegat motsätter sig uppehållet för att kunna minska älgstammen samt skadorna på skogsbruket och grödor.

Fäbodbrukets ordinarie delegat tillstyrker ett uppehåll under brunsten. Djuren ska få vara ostörda under denna tid.

Rennäringens ersättande delegat tillstyrker uppehåll, men som tillägg till förslaget skulle man kunna utöka jakttiden september ut i renbetesfjäll.

Sametingets ordinarie delegat motsätter sig uppehållet och anser att jakttiden bör förlängas.

Miljöpartiets ordinarie delegat tillstyrker uppehåll i jakttiden.

Socialdemokraternas ordinarie delegat tillstyrker brunstuppehåll.

Centerpartiets ordinarie delegat tillstyrker brunstuppehåll, men vill stärka det skogsbruket nämner.

Liberalernas ordinarie delegat tillstyrker brunstuppehåll av jaktetiska skäl.

Kristdemokraternas ersättande delegat tillstyrkte brunstuppehåll.

§ 9 Preliminärrapport rovdjursinventering

Nicklas Rumm presenterar först samtliga rovdjur förutom björn och sedan björninventeringen. Genomförandet görs genom 930 slingor mellan 1 oktober och 10 maj. 1074 fältkontroller har utförts där 580 DNA-prov från järv och 94 DNA-prov från varg har samlats in. Lodjuren består idag av 26 föryngringar, en minskning från 29 som var 2019/2020. Järv består idag av 44 föryngringar, en ökning från 31 föryngringar under 2019/2020. Varg består av 1 familjegrupp som delas med län Y och W.

Fäbodbrukets ordinarie delegat lägger fram ett önskemål att inventeringsmaterial ska läggas fram efter inventeringen för att se hur hela Jämtland ser ut med samtliga rovdjur på en transparent karta, då kan man lättare se vilket tryck det kan bli i länet.

Rennäringens ersättande delegat tillägger att omräkning går att göra där en föryngring innebär 6 järvar.

Nicklas Rumm fortsätter sin presentation om björnspillningsinventeringen som visar på en ökning från 1179 till 1472 individer. Det är lika många björnar vid gränsen till närliggande län som tidigare. Honor är överrepresenterade vilket fortsätter att öka. Jämtland har 1044 individer, Västernorrland 443 individer. Jämtland har störst könsskillnad, vilket kan bero på att honor med ungar är fredade under licensjakten.

Skydds jaktens avskjutning har varit jämnt fördelad mellan hanar och honor. Det är främst unga djur som fålls under licensjakt.

Naturvårdsintressets ordinarie delegat flikar in och framhäver vikten av att ge fjällvandrare påsar så att de kan bidra med spillningsinsamling. Hon frågar även när resultatet publiceras i rovbaser. Nicklas svarar att tisdag borde vara tidigaste datumet.

§10 Sammanställning
beslutade skydds jakter
2020/2021

Emma Andersson presenterar statistik för skydds jakt mellan 1 september och 2 juni. Det är totalt 95 ärenden om skydds jakt, 94 är avslutade och 1 fortfarande aktiv. Det är flest lodjur som har ansökts och näst på tur är björn. 14 lodjur, 5 järvar, 28 björnar och 7 vargar har totalt avlivats.

Tre honor och fyra hanar av varg, av skandinaviskt ursprung, avlivades totalt. 5 hanar av totalt 5 järvar har avlivats. Det är 4 honor och 10 hanar av lodjur som avlivats. 10 hanar och 18 honor av björnar har avlivats.

Naturvårdsintressets ordinarie delegat frågar varför det är 28 när det bara är 25 i rovbaser. Emma förklarar att det kan vara förseningar till den offentliga rovbaser.

Totalt har 18 ärenden överklagats, varav ett varg-beslut upphävdes. Under vintern har en dom kommit från 2020, som gäller skydds jakt efter vargar i kronvattenreviret. Förvaltningsrätten biföll överklagan som inkom från Rovdjursföreningen och Nordulv. Länsstyrelsen överklagade till kammarrätten som inte prövade frågan då jakttiden gått ut. Högsta förvaltningsdomstolen gav inget prövningstillstånd då de ansåg att syftet med jakten var att minska stammen.

Som summering: ny zonering till björnjakten, sannolikt minskad licensjakt efter lodjur 2022, förebyggande skydds jakt efter järv nästa vinter eventuellt, renar kommer sannolikt beta i vargrevir nästa vinter vilket måste hanteras.

Maja Ramström (MP) undrar vad domen rörande krokvattnet kan innebära för vargarna i krokvattnet, Emma svarar att inför kommande vinter klurar vi på hur det ska göras, men har inga konkreta svar.

Anders Häggkvist (C) frågar om nästa spillningsinventering ska ske 2025 och Nicklas svarar ja och tillägger att rapporten från inventeringen 2020 kommer snart.

§ 11 Uppföljning
älgförvaltningsområden,
lägesbild

Ordföranden lämnar över till Jerk som inleder med att förklara att varje älgförvaltningsområde kommer redogöra för sin del samt att polisen ska redogöra för sitt arbete.

Martin Trostemo är ansvarig för eftersöksverksamheten och redovisar statistik för viltolyckor i region nord. Region nord innefattar Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten och här har det fluktuerat och man kan se att under 2020 hade vi en nedåtgående effekt för olyckor med rådjur och älg, vilket kan bero på pandemin. Jämtland har högst siffra vad gäller olyckor med rådjur och älg. Alla län visar på en

minskning under 2020. Spårbundna olyckor på järnväg var som högst i Jämtland under 2018 och 2019, samt under jan-feb 2021.

Joachim Söderberg redovisar för älgförvaltningen i Berg där målsättningen är att upp nå Skogsbrukets, Skogsstyrelsens samt Naturvårdsverkets mål att max tolerera 3–5 % årliga skador i tallungskog enligt älgbetesinventering. I nuläget ligger dessa skador långt över målet. Handlingsplanen är att höja avskjutningsnivån från 2080 älgar till 2200/2300 älgar. Alternativet är att öka hondjursandelen ytterligare för att nå ÅFO planens mål. Sedan 2018 ligger avskjutningen under avskjutningsmålet.

Joachim Söderberg fortsätter att redovisa för Hammerdal/Ragunda där det är snarlikt med Berg där samma problematik existerar. De fortsätter lägga fokus på att höja andel hondjur vid avskjutning, 60%. Avskjutningen ligger hela tiden under målet för avskjutning.

Mikael Jonsson, ordförande för Härjedalen, redovisar för älgförvaltningen i Härjedalen vilket är annorlunda på grund av mager mark. Skadorna ligger på 7% och målet är 3%, dock har skogsbruket satt ett mål på 2% då tallarna växer så långsamt. 7 av 10 stammar ska vara oskadade när ungskogen uppnår 5 meter. Det är alltså långt kvar till att uppnå målet. Planen är att ha samma avskjutning för att fortsätta minska älgstammen. Cirka 30% av avskjutningen har varit kalvar de senaste 3 åren. Kalvarna blir tyngre varje år vilket förmodligen beror på större tillgång på mat. Ålder på avskjutningen ligger på 3–4 år på älgarna. De lyfter fram att ett brunstuppehåll ger en för kort effektiv jakttid, särskilt då jaktrycket minskar i slutet på september.

Urban Ekskär, ordförande för Strömsund/Sollefteå, redovisar för älgförvaltningen i Sollefteå. Målet är att ligga på 5 älgar per 1000 hektar och i nuläget ligger det på 6 älgar per 1000 hektar. Kalvandelen ligger på 32 % där målet är 37 %. Målet för skadorna på skogen är 3 % och nuläget ligger på 14% på ett treårssnitt. Det har skjutits lite mer älg sista åren och stammen har sänkts något. Slaktvikterna på kalv ligger på cirka 70 kilo. Ålder på skjutna älgar ligger på ett genomsnitt på cirka 3 år.

Magnus Persson, ordförande, redogör för älgförvaltningen i Östersund och Sundsvall. Målet är att minst 7 av 10 tallstammar vid 5 meters höjd ska vara oskadade. Målet är att avskjuta 40% tjurar, 60% hondjur och 38% kalv, där målet är att ha 4.7 individer totalt per 1000 hektar. Avskjutningen behöver komma upp lite till för att bryta skadetrenden. Kalvar per vuxet hondjur ligger på en liten nedgång under 2020. I avskjutningen per år ligger kalv på genomsnitt cirka 40%.

Henrik Mårtensson presenterar älgförvaltningen i Västjämtland. 40% av tallmarkerna återbeskogas med gran i västjämtland. Detta är en strategi där tallägarna vill slippa skador på tall och byter till att odla gran. Det finns 100 000 hektar mindre licensområden idag och 670 000 hektar kvar som hanteras av älgskötselområden. De vill möjliggöra avlysningsjakt, könskvotering och minska restriktionerna. Älgobsen började gå ner 2015 och fortsätter att gå ner. Könsfördelningen i avskjutningen ligger på cirka 53% handjur. Slaktvikt på kalv är sjunkande, men fokus läggs inte så mycket kvalitet i Västjämtland i nuläget. Det är få som gör

åldersbedömning på de fällda djuren, så det finns ingen relevant statistik på detta. Henrik tillägger att människor gör som man alltid har gjort, man skjuter samma älgar som man alltid gjort. Om inga förändringar görs kommer människor inte förändras, det behövs ett ökat jakttryck.

§ 12 Fällavgift älg,
information om beslut

Jerk redogör för information inför beslutet om fällavgifter som ska fattas på nästa möte i oktober. Länsstyrelsens förslag är en höjning på 50 kronor för fällavgiften på älg.

Ägare och brukare av jordbruksmark ordinarie delegat lyfter fram betydelsen skogsbruket har för Jämtlands näringsliv där man måste minska skadeläget orsakat av älg. Han tillägger att denna punkt borde legat tidigare i dagordningen.

Anders Häggkvist (C) tillägger att man fokuserar för mycket på procent-siffror. Anders vill se en tydligare utvärdering på skador för tallplantor.

Skogsbrukets ordinarie delegat instämmer i Ägare och brukare av jordbruksmark ordinarie delegats kommentar.

§ 13 Övriga frågor

Ordförande lämnar över till Bitti Jonasson som meddelar att Örjan Stefansson kommer ta över Bittis nuvarande roll i VFD-mötena. Örjan tackar alla för dagens möte och alla presentationer. Det är ett fint organ och samverkan fungerar bra och han ser fram emot att ta emot överlämningen från Bitti. Inga övriga frågor ställdes.

§ 14 Mötet avslutas

Ordförande avslutar mötet.

Emilia Malmström
Sekreterare

Maja Ramström
Justeras

Martin Trostemo
Justeras

Maritha Ljung
Ordförande